

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 233/05-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť D. K., B., zastúpenej advokátkou JUDr. V. D., B., ktorou namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. PK-24 C 91/03, pôvodne vedenom (pred zlúčením s Okresným súdom Bratislava III od 1. januára 2005) na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 24 C 91/03, za účasti Okresného súdu Bratislava III, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2005 doručená sťažnosť D. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod

sp. zn. PK-24 C 91/03, pôvodne vedenom (pred zlúčením s Okresným súdom Bratislava III od 1. januára 2005) na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 24 C 91/03.

V spojitosti s rozhodovaním v tomto prípade ústavný súd uvádza, že podľa § 15 ods. 2 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane prechodu správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcu k štátu prešli k 1. januáru 2005 z Okresného súdu Pezinok na Okresný súd Bratislava III.

Sťažovateľka uviedla, že 2. mája 2003 podala Okresnému súdu Pezinok „žalobu na uloženie povinnosti zhotoviť vec podľa zmluvy o dielo“ proti M. N. (ďalej len „odporca 1“) a M. G. (ďalej len „odporca 2“).

Sťažovateľka v sťažnosti podrobne opísala genézu vzniku sporu a uviedla, že sa podaniami z 28. októbra 2003, 19. marca 2004, 17. júna 2004, 23. septembra 2004, 4. apríla 2005 a naposledy podaním zo 17. mája 2005 sťažovala predsedovi okresného súdu na prietahy v predmetnom súdnom konaní. Okresný súd v odpovedi zo 14. júna 2005 na jej ostatnú sťažnosť uviedol, že:

„Vašu sťažnosť som prešetril v súlade s § 62 a nasl. zákona číslo 757/2004 Z. z.

Oboznámil som sa so spisom PK-24 C 91/2003 a pripojenými spismi Spr. 2027/04 a Spr. 2061/04. V uvedených správnych spisoch som riešil Vaše predchádzajúce sťažnosti vo veci 24 C 91/03, a to zo dňa 19. 3. 2004 a zo dňa 22. 9. 2004. V tejto súvislosti poukazujem na moje odpovede na Vaše sťažnosti, a to listy Spr. 2027/04 zo dňa 28. 4. 2004 a Spr. 2061/04 zo dňa 23. 11. 2004, v ktorých som poukazoval na postup súdu v čase do 18. 1. 2005.

Na základe Vašej súčasnej sťažnosti som túto riešil za obdobie od 18. 1. 2005. V uvedený deň mal byť termín pojednávania, avšak pojednávanie bolo odročené z dôvodu nedostavenia sa odporcov. Pojednávanie bolo odročené na neurčito, a to z dôvodu

zistovania pobytu odporcu v I. rade M. N. Súd úkonmi zo dňa 28. 2. 2005 vykonával šetrenie pobytu odporcu v I. rade, a to prostredníctvom policajného zboru, obci, ako i prostredníctvom ďalších štátnych orgánov. Podľa vyjadrenia Obvodného oddelenia PZ P., ktoré bolo doručené 15. 3. 2005, M. N. na adrese, ktorú ste udala, nebyva, nikdy nebyval. Rovnako podľa vyjadrenia Obce S. osoba označená ako M. N., nemá v mieste trvalé ani prechodné bydlisko. O tejto skutočnosti ste boli informovaná i prípisom súdu zo dňa 22. 4. 2005.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť kvalifikujem Vašu sťažnosť na prietahy v konaní za nedôvodnú. Do dnešného dňa nemohlo byť vo veci vytýčené meritórne pojednávanie z toho dôvodu, že pobyt odporcu, ktorého ste v žalobe označili ako M. N., bytom B., nie je známy.“

Sťažovateľka sa domáhala, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-24 C 91/03 bolo porušené jej označené základné právo, a súčasne navrhla, aby ústavný súd prikázal porušovateľovi jej základného práva konať v tejto veci bez zbytočných prietahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk a úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05). Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (napr. IV. ÚS 147/04)].

Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľky na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým boli podľa nej spôsobené zbytočné prieťahy a porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní o splnení povinnosti (zhotoviť vec podľa zmluvy o dielo).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, jej prílohami a súvisiacim spisom okresného súdu dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z analýzy doterajšieho priebehu konania pred prvostupňovým súdom, ktoré začalo 5. mája 2003, teda doručením návrhu okresnému súdu.

Ďalší priebeh konania bol nasledovný:

- asi 13. októbra 2003 (odtlačok prezentačnej pečiatky okresného súdu nie je dostatočne čitateľný) bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľky „o vytyčenie dátumu pojednávania“,

- 23. októbra 2003 okresný súd vyzval sťažovateľku na odstránenie väd návrhu a oznámenie hodnoty práce, ktorej uloženia vykonať sa domáha (za účelom vyrubenia súdneho poplatku), všetko v lehote 14 dní (sťažovateľka tak urobila 23. decembra 2003),

- 3. februára 2004 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku 1 000 Sk (sťažovateľka ho uhradila 14. apríla 2004),

- 11. mája 2004 okresný súd vyzval odporcu 1 a odporcu 2, aby sa v 30-dňovej lehote vyjadrili k priloženej žalobe (obaja odporcovia tak urobili spoločným podaním doručeným okresnému súdu 13. júla 2004),

- 30. septembra 2004 okresný súd nariadil termín pojednávania na 16. november 2004,

- 16. novembra 2004 bolo pojednávanie z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne zrušené (o čom bola sťažovateľka vyrozumená telegraficky),

- 26. novembra 2004 okresný súd nariadil termín pojednávania na 18. január 2005,

- 18. januára 2005 bolo pojednávanie pre závady v doručení predvolania u odporcu 1 (na uvedenej adrese sa nezdržiava - odsťahovaný) aj u odporcu 2 (neprevzatá zásielka) odročené na neurčito s tým, že okresný súd bude zisťovať adresu trvalého pobytu odporcu 1 na Mestskom úrade S., Ústrednej evidencii väzňov Zväzu väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Registri obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“) a Obvodnom oddelení Policajného zboru P.,

- v období od 9. do 15. marca 2005 boli okresnému súdu postupne doručené odpovede z dožiadaných inštitúcií ohľadom odporcu 1,

- 22. apríla 2005 okresný súd opätovne žiadal register obyvateľov o oznámenie adresy trvalého bydliska odporcu 1 a taktiež vyzval sťažovateľku, aby v lehote 5 dní oznámila okresnému súdu, „*ak nemá byť následné pojednávanie zmarené (...), správny pobyt odporcu v 1. rade, nakoľko doterajším šetrením nebol potvrdený (...) označený pobyt odporcu v 1. rade*“,

- 27. mája 2005 sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že „*nedopatrením v návrhu podanom pod spis zn. 24 C 91/2003 na Okresnom súde v Pezinku bolo nesprávne uvedené krstné meno odporcu ako M. Správne je M. N. (...)*“,

- 3. júna 2005 bola okresnému súdu doručená odpoveď z registra obyvateľov, že podľa „*zadaných údajov sa osoba nedá jednoznačne určiť*“ a „*na vami uv. ad. nebýva*“.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal ústavný súd zo svojej citovanej judikatúry a opísaného doterajšieho priebehu konania. Ústavný súd zistil, že konanie na okresnom súde prebieha od 5. mája 2003, pričom sťažnosť pre porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bola ústavnému súdu doručená 26. augusta 2005. Celková dĺžka doterajšieho konania spolu s charakterom veci – spor o plnenie podľa zmluvy o dielo s počtom úkonov, ktoré okresný súd vo veci vykonal, zatiaľ vylučuje, aby konanie vedené pod sp. zn. PK-24 C 91/03 bolo už možné pokladať za konanie so zbytočnými prieťahmi. Ústavný súd už v predchádzajúcich prípadoch judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmito článkami (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. PK-24 C 91/03 nebol nečinný, a ako vyplýva z dosiaľ uvedeného, vykonal vo veci viacero procesných úkonov. Z chronologického prehľadu doterajšieho priebehu konania vyplýva, že okresný súd vykonal prvý úkon vo veci 23. októbra 2003, t. j. po viac ako 5 mesiacoch od doručenia žaloby, čo je jediným obdobím, v priebehu ktorého jeho postup nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty s'ťažovateľky. Aj napriek tomuto obdobiu pasivity okresného súdu s poukazom na dosiaľ uvedené ústavný súd zastáva názor, že priet'ahy v jeho doterajšom postupe nedosahujú takú intenzitu, že by ich bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zohľadnil aj to, že preštudovanie spisovej dokumentácie a zvolenie vhodného postupu súdu vo veci si pri rozhodovaní vyžadujú určitú dobu (napr. IV. ÚS 221/05).

Taktiež je pravdou, že prvý termín pojednávania bol v deň jeho konania - 16. novembra 2004 z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne telegraficky zrušený, ale ani táto okolnosť nemala vplyv na spomalenie konania, pretože okresný súd už 26. novembra 2004 nariadil ďalší termín pojednávania.

Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že samotná s'ťažovateľka nesplnením svojej povinnosti zaplatiť v kolko súdny poplatok už pri podaní návrhu, resp. splnením tejto vecnej podmienky konania až na výzvu súdu sama čiastočne prispela k predĺženiu namietaného konania (napr. II. ÚS 40/05).

Navyše, s'ťažovateľka pri podaní žalobného návrhu nesprávne označila odporcu 1 a táto vada bola odstránená až podaním z 25. mája 2005, v ktorom oznámila, že „*nedopatrením v návrhu podanom pod spis zn. 24 C 91/2003 na Okresnom súde v Pezinku bolo nesprávne uvedené krstné meno odporcu ako M. Správne je M. N. (...)*“.

V posudzovanom konaní ide o spor, v ktorom je každý účastník povinný postupovať podľa § 6 a § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vyvíjať všetko úsilie na súčinnosť so súdom tak, aby súd mohol o uplatnenej ochrane rozhodnúť v súlade so zákonom. Súd v sporovom konaní nie je povinný konať z vlastnej iniciatívy, najmä nahradzovať úkony účastníkov pri uplatňovaní ich nárokov, plnení procesných povinností a využívaní procesných práv (IV. ÚS 24/03).

Vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry (napr. IV. ÚS 22/03) ústavný súd pripomína, že v sporovom konaní, akým je aj posudzované konanie, nesie procesnú zodpovednosť za riadne uvedenie návrhu na rozhodnutie vo veci samej, postup vo veci samej, predkladanie dôkazov a iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takeého konania vo výraznej miere účastník (najmä § 6, § 101 a § 120 ods. 1 OSP).

Z týchto dôvodov ústavný súd nepovažoval ani postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-24 C 91/03 za taký, ktorý by signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť je dôvodom, ktorý nie je možné odstrániť, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2005